Redacţiunea, Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena:
Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 156. Braşovŭ, Sâmbătă 16 (28) Iulie 1888.

Braşovŭ, 15 Iulie st. v. 1888.

Înainte cu vre-o trei sĕptĕmânĭ amŭ accentuatŭ la loculŭ acesta, că, décă e vorba de-o luptă seriósă pentru drepturile şi cultura poporului nostru, trebue sĕ esiste o deplină armoniă şi concordiă între bĕtrânĭ şi tinerĭ.

Nu este pentru întâia óră, că amŭ accentuatŭ acésta. Necurmatŭ organulŭ nostru a stăruitŭ ca sĕ se nutréscă spiritulŭ de concordiă între bĕtrânĭ şi tinerĭ. Din nenorocire însĕ prea de multeorĭ glasulŭ nostru a resunatŭ în pustiă.

Va fi bine, credemŭ, sĕ reproducemŭ partea cea mai însemnată din articululŭ întitulatŭ „Bĕtrânii şi tinerii noştrii“ şi publicatŭ în „Gaz. Trans.“ Nr. 2 din 1873. Elŭ ne va servi ca basă de a judeca la rêndulŭ sĕu, décă în intervalulŭ de 15 anĭ amŭ făcutŭ séu nu unŭ pasŭ înainte. Étă ce a scrisŭ atuncĭ organulŭ nostru:

„Nu trece o ḑi în care sĕ nu auḑimŭ din gura tinerilorŭ noştri imputările cele mai varie şi grele aruncate asupra bĕtrânilorŭ naţiunei, şi din contră nu este o ocasiune la care bĕtrênii noştri sĕ nu se jăluiéscă în secretŭ despre purtarea cam generală a tinerimei române de astăḑĭ.

Bĕtrânii bărbaţĭ naţionalĭ, auḑi pe unulŭ séu altŭ tînĕrŭ ḑicêndŭ — nu mai suntŭ la înălţimea situaţiunei şi nu 'şĭ mai înţelegŭ misiunea lorŭ, vênéză mai multŭ séu mai puţinŭ după interese şi ambiţiunĭ private, c'unŭ cuvêntŭ nu ne mai suntŭ bunĭ; ear bĕtrânii ḑicŭ: junimea nóstră de astăḑĭ e prea nepăsătóre, prea materialistă, înfumuratŭ şi interesată, e mai de de totŭ lipsită de entusiasmulŭ patrioticŭ şi naţionalŭ, pentru aceea este şi pe têrêmulŭ patrioticŭ-naţionalŭ prea puţinŭ activă, ne lasă totŭ pe noi bĕtrânii sĕ facemŭ totŭ, nu ne mai dă concursulŭ şi ajutorulŭ recerutŭ, nu mai vrea sĕ ne cresteze.

Acésta este trista melodiă, pe care o auḑĭ în tóte variaţiunile posibile prin tótă ţéra. Ḑica careva că nu-i aşa.

Aicĭ stămŭ faţă cu-o întrebare internă, cea mai gravă şi mai delicată din câte ne neodihnescŭ, care décă nu se va deslega câtŭ mai curêndŭ într'unŭ modŭ pentru toţĭ şi pentru causa comună pe deplinŭ mulţămitorŭ, va da lovitura de mórte cea mai grea organismului nostru naţionalŭ. Datoria publicistică, ne impune a-o privi şi judeca mai de aprópe,

Lipsa de disciplină, atâtŭ de amarŭ sêmţită şi confusiunea în in idei şi fapte, — încâtŭ domnesce ea astăḑĭ între Românĭ — are sorgintea sa principală numai şi numai în acea disarmoniă durerósă, care de faptŭ esistă multŭ-puţinŭ între bĕtrânĭ şi tinerĭ.

Amŭ ḑisŭ şi recunoscutŭ, că timpulŭ în care bărbaţii naţiunei române lucrau ei de ei fără concursulŭ directŭ alŭ poporului în interesulŭ acestuia s'a finitŭ şi a trebuitŭ sĕ se finéscă cu anulŭ 1848. Anulŭ acesta a fostŭ anulŭ armoniei complete alŭ ideilorŭ şi alŭ faptelorŭ între Românĭ...

...Unde este spiritulŭ armonicŭ alŭ timpurilorŭ acelora? „Bărbaţĭ, bĕtrânĭ, junĭ, tinerĭ din munţĭ şi din câmpii“, unde este unirea cugetelorŭ şi a sêmţemintelor nóstre?

Junimea care a condusŭ şirurile poporului pe câmpulŭ libertăţii s'a împrăştiatŭ în tóte patru unghiurĭ. Ce-a rĕmasŭ în patriă astăḑĭ se numĕră mai multŭ între bĕtrânĭ. Birocratismulŭ absolutisticŭ, ultramontanismulŭ şi ortodoxismulŭ au venitŭ sĕ dea prima crescere generaţiunei următóre; servitutea de abia scuturată s'a prefăcutŭ în servilismŭ.

In anii 1860 a mai rĕsăritŭ încă pe unŭ momentŭ flacăra entusiasmului naţionalŭ în inima junimei române spre a fi stînsă apoi succesivŭ totŭ mai multŭ de către puterea descompunĕtóre a servilismului încuibatŭ. Acesta róde şi astăḑĭ fără milă la rădăcina trunchiului naţionalŭ, elŭ este vermele distrugătorŭ, putregaiulŭ înveninatŭ, care ameninţă acuma cu stricăciune şi sêmburii „mĕrului“, carĭ rĕmaseră încă mulţămită cerului neatinşĭ.

Cu anulŭ 1860 junimea română a întratŭ sub grija, crescerea şi conducerea esclusivă a bărbaţilorŭ şi bĕtrânilorŭ naţiunei. Nu voimŭ sĕ judecămŭ aicĭ cu deamĕruntulŭ tóte momentele întrevenite spre folosulŭ séu împiedecarea şi paralisarea acestei crescerĭ. Efectulŭ însĕ care l'a avutŭ cu părere de rĕu trebue sĕ-lŭ numimŭ neîndestulitorŭ...

Sub crescerea memorată naturalminte înţelegemŭ numai crescerea politică, desvoltarea spiritului şi a consciinţei naţionale în junime şi poporŭ. Crescerea bună în genere se face prin premergerea cu esemple, prin influinţa morală şi spirituală, printr'unŭ contactŭ continuu şi binevoitorŭ între magistrii şi discipulĭ. Totŭ aceste momente au trebuitŭ sĕ fiă conducĕtóre şi pentru crescerea politică, care avea sĕ-o aştepte tinerimea română dela bărbaţii şi bĕtrânii poporului.

Pressa adevĕratŭ că a luminatŭ şi animatŭ poporulŭ şi junimea după putinţă. Dreptŭ că s'a făcutŭ şi multŭ bine şi folositorŭ pentru tinerime mai cu sémă din partea bărbaţilorŭ noştri distinşĭ şi înţelepţĭ, dér tóte aceste nu au fostŭ de ajunsŭ. Legătura armonică între bĕtrânĭ, bărbaţĭ şi tinerĭ, conducĕtorĭ şi conduşĭ, învĕţătorĭ şi învĕţăcei nu s'a aflatŭ cum ar trebui încă nicĭ până astăḑĭ. Tractarea rece birocratică şi pesie umĕru, fără condescendenţă, fără consiliare şi informare simpatică, étă totŭ atâtea defecte, carĭ au înfluinţatŭ asupra junimei române cu deosebire atâtŭ de stricăciósŭ, încâtŭ se póte ḑice, că forţa activităţii ei publice-patriotice şi politice-naţionale, capitalulŭ acesta de D-ḑeu binecuvêntatŭ, tesaurulŭ cel mai scump al fiecărui popor a rĕmasŭ mult igmorat şi nefolositŭ. Puterea reproductivă naţională nu numai că nu s'a pututŭ manifesta în urma acésta, dér ce e mai tristŭ şi periculosŭ pentru viitorulŭ naţiunei, astăḑĭ se pare a fi amorţitŭ.

Décă însĕ s'au comisŭ marĭ erorĭ în crescerea politică a junimei române, causa acestui rĕu nu se póte căuta numai în atitudinea bărbaţilorŭ şi a bĕtrânilorŭ poporului nostru, ci efectulŭ stricăciosŭ a urmatŭ póte în cea mai mare parte independentŭ de către vointa şi ţinuta lorŭ.

Junimea română din parte-i n'a fostŭ nicĭ ea la înălţimea situaţiunei, n'a cunoscutŭ nicĭ ea misiunea sa, pe care cu tótă negligiarea ei trebuia sĕ o înţelégă cu totulŭ altmintrelee dela 1865 încóce.

Bărbaţii literaţĭ şi scriitorĭ eminenţĭ ai naţiunei române destulă silinţă şĭ-au datŭ a deştepta junimea în sensŭ naţionalŭ, a-o îndemna pe calea istorică-patriotică şi istorico-naţională, pentru că cunoscură, că cunóscerea istoriei patriei şi a naţiunei este motorulŭ principalŭ alŭ patriotismului şi alŭ entusiasmului naţional la junimea tuturorŭ poporelorŭ civilisate. Dér junimea nóstră — nevorbindŭ de esceptiunĭ — nu a fostŭ şi chiar şi până astăḑĭ nu este pe deplinŭ pĕtrunsă de principiulŭ istoricŭ alŭ vieţei nóstre, séu de este cumva pĕtrunsă nu urméză convincţiunei câştigate, lavéză în drépta si 'n stânga, sĕ încovóiă ca trestia la cea mai mică suflare a vêntului.

Insĕ şi mai multŭ, numĕrulŭ tinerilorŭ acelora nu este micŭ, carĭ în órba lorŭ închipuire, în înfumurata lorŭ părere despre sine şi genialitatea sa, vorŭ sĕ rĕstórne basa istorică de până ac m a desvoltării poporului românŭ, fără a pute pune alta în locŭ, se punŭ pe terenulŭ negaţiunei. Tinerilorŭ acestora le ḑicemŭ: Staţĭ pe locŭ şi cugetaţĭ ce faceţĭ, negaţiunea este mórte şi închipuirea de sine prea mare e mama trândăviei, sorgintea căderii!

Apariţiunea de disarmoniă între ideile bĕtrâne şi tinere, între timpulŭ mai vechiu şi nou, adevĕratŭ că se manifestă la tóte celelalte naţiunĭ ale Europei. Dér la acestee caracterulŭ ei este mai multŭ socialŭ; însĕ în cestiunea esistenţei lorŭ naţionale toţĭ suntŭ una şi nedespărţiţĭ; ear la noi Românii neînţelegerea aceea însémnă dărăpănarea, destrucţiunea corpului nostru politicŭ-naţionalŭ.

Cestiunea armoniei între bĕtrânii şi tinerii noştri e cestiunea punerii în echilibru a elementelorŭ de putere naţionalŭ internă. Fără acestŭ echilibru nu póte fi partidă naţională bine organisată şi disciplinată, nu póte fi progresŭ naţionalŭ.

Trebue sĕ se facă odatŭ finitŭ acestei stărĭ, care ne ameninţă organismulŭ naţionalŭ cu destrămare. Iniţiativa marelui opŭ alŭ reconciliării interne, alŭ reorganisării şi disciplinării corpului nostru naţionalŭ trebue sĕ fiă luată neapĕratŭ de către junime“.....

Călĕtoria prinţului de Coburg.

Prinţulŭ Ferdinand alŭ Bulgariei, însoţitŭ de mamă-sa, principesa Clementina de Coburg, vrêndŭ sĕ méargă dela Sofia spre Varna, în călĕtoria sa pe Marea-négră a fostŭ ameninţatŭ de unŭ periculŭ fórte seriosŭ. O furtună grósnică se iscă pe mare şi se slobodḑi o întunecime orbitóre. In urma acésta prinţulŭ cu princesa, la cererea căpitanului corăbiei, au fostŭ nevoiţĭ a se sui într'o barcă. Abia se aşeḑară însĕ pe miculŭ vasŭ şi furtuna luă nisce dimensiunĭ atâtŭ de marĭ, încâtŭ erau p'aci sĕ se cufunde. Numai cu celŭ mai mai mare periculŭ alŭ vieţei putură sĕ ajungă la Varna, de care altmintrelea erau fórte aprópe şi unde ajunseră udaţĭ până la piele.

In Varna 'i s'a făcutŭ prinţului şi princesei o primire strălucită. De aci au călĕtoritŭ Alteţele lorŭ la Rusciucŭ, la Sistovŭ şi în urmă la Lompalanca, de unde prinţulŭ s'a reîntorsŭ înderĕt la Sofia, ér mamă-sa princesa Clementina de Coburgŭ şĭ-a continuatŭ calea spre Viena, însoţită de contele Grenaud, prim-mareşalulŭ de curte, de fiica acestuia, secretarulŭ Stancioff, unŭ medicŭ şi unŭ bucătarŭ.

Primirea ce s'a făcutŭ pĕrechei princiare în oraşele bulgărescĭ a fostŭ entusiastă. Rusciuculŭ mai vîrtosŭ a escelatŭ în privinţa acésta. Peste 600 de buchete de florĭ li-s'au presentatŭ aci călĕtorilorŭ princiarĭ, întrégă inteligenţă a oraşului, autorităţile bisericescĭ şi militare cu musica li-au eşitŭ înainte spre întimpinare făcêndu-le o primire atâtŭ de imposantă, încâtŭ se ḑica că nicĭ-odată nu-i s'a mai făcutŭ în Bulgaria o asemenea primire.

Ungaria şi rĕsboiulŭ.

Deputatulŭ dietalŭ alŭ cercului electoralŭ Sasca, d-lŭ *Ioanŭ Asboth*, despre care scimŭ că este alesŭ în loculŭ d-lui Vincenţiu Babeşŭ, făcŭ o dare de sémă alegĕtorilorŭ sĕĭ, ḑicêndŭ între altele:

„Cu câtŭ durézăĭ mai multŭ pericululŭ ameninţătorŭ alŭ rĕsboiului, cu atâtŭ ministerulŭ de rĕsboiu se vede mai multŭ îndemnatŭ a recurge la mijlóce de precauţiune mai radicale. Este deja alŭ 2-lea anŭ de când, pe lângă bugetulŭ obicinuitŭ ordinarŭ şi extraordinarŭ alŭ armatei, ni-se cere unŭ creditŭ şi mai extra-ordinarŭ, pe care ar trebui sĕ-lŭ votăm ca fond secret de dispoşiţiune. Acestŭ creditŭ aşa numitŭ extra-ordinarŭ a încărcatŭ economiile statului cu 30 de milióne. Este sigurŭ, că décă se vorŭ continua stările de astăḑĭ, ele vorŭ aduce asupra contribuabililorŭ nisce sarcinĭ aşa de marĭ, încâtŭ faţă cu ele sarcinele de aḑĭ vorŭ păré că suntŭ uşóre.

Fost'au şi de aceia, carĭ credeau că deja pacea e asigurată, de vreme ce noulŭ împĕratŭ germanŭ călĕtoresce în

Rusia. Situaţiunea Europei însĕ nu se schimbă aşa uşorŭ şi aşa de repede, cum se schimbă scirile prin ḑiare. Unŭ pasŭ pacînicŭ, ba chiar pristinosŭ, nu este de ajunsŭ pentru a face pe Rusia ca sĕ uite ciuntarea ce a suferit'o în consciinţa şi situaţiunea sa de mare putere în cestiunea Bulgariei... Orîcâtŭ de aplecatŭ ar fi spiritulŭ rusescŭ spre fantasiă, unŭ astfelŭ de fantasticŭ însĕ nu va esista, care sĕ crédă, că Rusia prin o visită va puté sĕ profite deodată în o cestiune, în care până acum 'i s'a cerutŭ sĕ facă concesiunî. Europa se pocăesce astăḑî pentru pĕcatulŭ, că încredêndu-se în nefericita alianţă a celorŭ trei împĕraţî, a concesŭ, ba încă chiar a ajutoratŭ amestecŭlŭ armatŭ alŭ Rusiei în afacerea popórelorŭ balcanice, unde singura resolvire potrivită a cestiunei orientale o constitue principiulŭ, că Balcanii suntŭ ai popórelorŭ balcanice, care amĕsuratŭ desvoltărei lorŭ naturale îşî facŭ treburile lorŭ fără nicî unŭ amestecŭ străinŭ.

De aceea, pe lângă tóte semnele de pace, pe lângă tóte încercările de a susţiné pacea şi pe lângă tóte declaraţiunile de iubire de pace, rĕsboiulŭ totuşî este inevitabilŭ, deórece s'au născutŭ nisce pretenţii, cărora diplomaţii de ani de ḑile se silescŭ a le satisface, dér nu au putută din simpla causă, că abia se póte închipui că ar esista unŭ mijlocŭ de împăciuire.

Décă însĕ o împăciuire nu se póte mijloci, atuncî nu rĕmâne altă cale, decâtŭ rĕsboiulŭ, căcî unde lucrurile stau astfeliu şi unde din punctulŭ sĕu de vedere fiăcare parte are dreptate, acolo numai după încercarea puterei armelorŭ se póte hotărî lucrulŭ în favorulŭ orî defavorulŭ unei părţî; ba nu numai unde e vorba de interese, ci unde e vorba şi numai de consciinţă, décă acésta este în adevĕrŭ vĕtĕmată orî şi numai décă se crede că este vĕtĕmată, în asemenî casurî popórele tocmai aşa ca şi singuraticii, carî au consciinţa de sine: suntŭ în stare sĕ recurgă la arme fără a ţiné sémă, că pe a cărui parte va fi învingerea.

Nu încape îndoélă, că tocmai acum lucrurile s'au întorsŭ mai spre pace. Tĕnĕrulŭ împĕratŭ germanŭ prin călĕtoria sa face o mare încercare de împăciuire. S'au începutŭ pertractărî de-o seriósă înţelegere între ei. Însĕ pericululŭ rĕmâne. Nicî până acum pericululŭ n'a constatŭ în lipsa intenţiunilorŭ pacînice, ci este ascunsŭ într'o situaţiune care îşî are pedecile sale interne, pentru carî o înţelegere pacînică nu s'a pututŭ mijloci până acum şi carî pedecî e imposibilŭ a-le delătura. Probabilŭ că nicîodată n'a esistatŭ unŭ Ţarŭ mai iubitorŭ de pace, de cum este Ţarulŭ actualŭ. Dér décă nicî încercările de pace ce se facŭ acum nu ar succede, atuncî rĕsboiulŭ, care până acum s'a totŭ amânatŭ, va fi iminentŭ.

Étă, acésta este situaţiunea, acestea suntŭ causele pentru carî până atuncî, până când interesele nóstre nu suntŭ asigurate pe cale pacînică, trebue sĕ aducemŭ chiar şi cele mai colosale jertfe pentru a ne pregăti de rĕsboiu, trebue sĕ ne pregătimŭ aşa, ca şi numai noi de noi sĕ-lŭ putemŭ purta.

SCIRILE ḐILEI.

„Armeeblatt" anunţă, că cu ocasiunea avansamentului estra-ordinarŭ ce se va face în armată cu ocasiunea nascerei Maiestăţile Sale, *vorŭ fi înaintaţî 900 de oficerî*, ér nu numai 600, precum era vorba mai nainte.

* *

„Românulŭ" scrie, că d-lŭ *Alesandru Odobescu*, delegatulŭ universităţii din Bucurescî la serbările din Bologna, îi s'a conferitŭ în presenţa Suveranilorŭ Italiei şi a sute de învĕţaţî veniţî de prin tóte părţile lumei, diploma de *doctorŭ de onóre alŭ universităţii bolognese.*

* *

D-lŭ advocatŭ *Dr. Georgiu Ilea* a fostŭ întrodusŭ în lista camerei advocaţiale din Alba-Iulia şi şî-a deschisŭ cancelaria în Baia de Crişŭ.

* *

In districtulŭ comisariatului de finance din Alba-regală, în urma scumpirei tutunului, s'au incassatŭ în luna lui Iunie pe ţigărî şi tăbacŭ *mai puţinŭ cu 18,000 fl.* ca în luna Maiu.

* *

Ḑiarele italiane pretindŭ, că décă divorţulŭ între Regele Milanŭ şi regina Natalia se va pronunţa — ceea ce este fórte puţinŭ sigurŭ — *Regele Milanŭ va lua de soţiă pe o vĕră a sa*, principesa Catargi (?), ér nu o principesă germană, după cum au ḑisŭ unele ḑiare vienese.

Financele Budapestei şi peste totŭ ale Ungariei.

Din o statistică publicată în „Egyetértés" aflămŭ, că capitalulŭ în acţiunî alŭ tuturorŭ băncilorŭ din Budapesta face 45·4 milióne fl. Capitalulŭ tuturorŭ băncilorŭ din ţéră nu constitue nicî jumătate din acéstă sumă. Mai adaugemŭ, că fiăcare sută de florinî aduce pe anŭ unŭ profitŭ curatŭ de 12·4 fl., dintre carî subtragêndu-se sumele destinate pentru capitalulŭ de reservă şi alte scopurî, rĕmâne totuşî o dividendă de 9·1%. In comparaţiă cu alte ţĕrî, profitulŭ acesta este colosalŭ, ceea ce arată mai pe susŭ de tóte lipsa spiritului întreprinḑĕtorŭ, căcî în acele ţĕrî, unde ómenilorŭ le place mai bine sĕ întreprindă cu banii lorŭ unŭ negoţŭ orî alt-ceva, banii depuşî pe la băncî în acţiunî nu potŭ sĕ aducă unŭ profitŭ mai mare de 4, orî celŭ multŭ 5 la sută. Depunerile tuturorŭ institutelorŭ de economii din Budapesta erau la finea anului trecutŭ de 122 milióne florenî cu 4—5%. Acésta e o sumă frumósă de banî şi din ea ar conchide omulŭ, că poporaţiunea din Ungaria nu este tocmai aşa de sĕracă precum se vorbesce. Dér o altă statistică arată, că importulŭ Budapestei este mai mare decâtŭ esportulŭ şi prin urmare rubrica acésta nu numai că nu este îmbucurătóre, dér chiar din contră, ea arată că locuitorii Budapestei se sĕrăcescŭ pe ḑi ce merge.

Ceea ce se ḑice în privinţa acésta despre locuitorii din Budapesta, în genere se referesce asupra ţĕrei întregî. Ţéra şî-a contrasŭ datoriile sale din străinătate şi ca interese după aceste datorii Ungaria plătesce pe anŭ aprópe *100 milióne florenî.* Acéstă colosală sumă de banî, ce în fiă-care anŭ trece peste graniţele ţĕrei, suntŭ perduţî pentru Ungaria.

Critica situaţiune financiară a Ungariei apare şi din împrejurarea, că pe când suma tuturorŭ datoriilorŭ de statŭ ale Ungariei se socotesce cu 1500 milióne fl., pe atuncî în proprietatea băncilorŭ din Budapesta se află cu totulŭ numai 50 milióne în hârtii de valóre.

In fine amintimŭ, că împrumuturile ipotecare, va sĕ ḑică datoriile proprietarilorŭ, crescŭ colosalŭ. Este adevĕratŭ, că dela 1877 până la 1887 depunerile au crescutŭ dela 70 la 122 milióne, dér şi aceea este adevĕratŭ, că în acelaşŭ timpŭ împrumuturile ipotecare au crescutŭ dela 93 la 207 milióne. Va sĕ ḑică proprietarii au sporitŭ datoriile în mĕsură de 2 orî aşa de mare, de cum afostŭ în acelaşŭ timpŭ câştigulŭ întreprinderilorŭ speculative, ale comerciului industriei etc.

Natalia şi Milanŭ.

Se scrie din Viena ḑiarului le Temps:

Iată carî sunt motivele neînţelegerei dintre regele Milan şi regina Natalia, luate dintr'unŭ isvorŭ fórte autorisatŭ.

Ele se reducŭ la intrigî de femei. Regele Milanŭ avea legăturî cu o vĕră a lui, pe care regina o luase la dênsa şi în care avea mare încredere. Intriga devenise aşa de visibilă pentru tótă lumea, că regina nu putŭ sĕ închidă ochii şi concediă pe acea domnişóră. Din acestŭ minutŭ despărţirea se făcuse. Regele ca sĕ aibă mai multă libertate, îndemnă pe Natalia sĕ facă acea călĕtoriă în Crimea, la care până atuncî nu voise sĕ consimtă. Regina cunoscênd tendinţele politice ale soţului sĕu şi cam îngrijată de primirea ce i s'ar face în Rusia, luă informaţiunî şi i se rĕspunse că ar fi primită cu plăcere. Ea plecă. Câte-va lunî în urmă se întêmplă acea scenă despre care se vorbi şi în ḑiare: In ḑiua de Paşcî, când tótă lumea se sĕruta ḑicêndŭ: Hristosŭ a înviatŭ, regina trecŭ pe lângă soţia unui ministru strĕinŭ, de religie ortodoxă, prefăcêndu-se că nu o vede. A doua-ḑi primi o scrisóre dela rege, în care 'i spunea, că décă nu şciă sĕ-şî împlinéscă datoriile de regină, ar face mai bine sĕ plece. Atuncî făcură unŭ actŭ pe care 'lŭ semnară amêndoi, dimpreună cu doi din miniştri şi care constituia unŭ *modus vivendi*, pe care regele a voitŭ sĕ-lŭ strice în urmă, dér pe care regina îlŭ consideră ca valabilŭ. In acestŭ actŭ se convenise ca copilulŭ sĕ stea vre-o câteva ḑile cu regele, până ce regina se va întórce dela ţéră şi pe urmă sĕ petrécă iarna cu mamă-sa, unde va alege ea; ér la întórcere sĕ se reguleze definitivŭ situaţia.

Câte-va ḑile după plecarea reginei, Milanŭ îi scrise, că din causa căldurei părăsesce capitala şi plécă cu copilulŭ în Ungaria. Regina comandă unŭ trenŭ specialŭ, îlŭ ajunse, reclamă copilulŭ şi se duse cu dênsulŭ la Baden şi pe urmă la Florenţa, unde petrecŭ tótă iarna. In primăvéră scrise că se întórce în ţéră. Regele alergă la Viena şi'i spuse, că era imposibilŭ sĕ se întórcă, căcî ar fi primejdiosŭ pentru copilŭ. — „Dute la Wiesbaden, îi ḑise, şi peste 6 sĕptĕmânî vom vedé".

Peste şase sĕptĕmânî regina cerŭ sĕ aducă ea singură copilulŭ, scriindu-i: „Mĕ aşteptŭ sĕ îmî mai preḑicî vre-o catastrofă, ca sĕ mĕ împedecî de a veni".

Regele 'i rĕspunse:

„După doi-spre-ḑece anî mî-am făcutŭ convingerea, că nu ne putemŭ înţelege; chiar prin scrisorî nu ne înţelegem; mai bine sĕ se sfârşéscă", şi îi anunţă că cere divorţulŭ. Regina rĕspunse, după cum se scie, protestândŭ. Milanŭ, care a congediatŭ trei ministere de diferite nuanţe, carî se opuneau la divorţŭ, până a găsitŭ unulŭ docilŭ, nu luă în consideraţiă protestarea reginei. Stărui pe lângă autorităţile bisericeşcî sĕ pronunţe divorţulŭ; acestea resistară şi resistă încă, cu tóte cele ce se spunŭ.

Regina, şciindŭ tóte acestea, nu voi sĕ priméscă pe episcopulŭ Demetrius, care ḑicea că vine ca împăciuitorŭ şi care de sigurŭ era însărcinatŭ sĕ îi dea o citaţiă de înfăţişare înaintea tribunalului eclesiasticŭ.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Cum amŭ învĕţatŭ românesce.*)

Pe când uitasemŭ că suntemŭ Românî şi că avemŭ şi noi o limbă, pe când ne lipsea şi cărţî şi tipografiă; pe când tótă lumea se aruncase în daşi şi perispomenî ca babele în câţei şi motanî, căcî la şcóla publică se învĕţa grecesce; când în sfĕrşitŭ literatura românéscă era la darea sufletului: câţîva boerî bĕtrânî ruginiţî în românismŭ, neputêndu-se deprinde cu frumósele ḑicerî *parigorisescŭ, catadicsescŭ* ş. a. tóte în *escŭ* create de diecii visteriei, — pentru că atuncî între ei se plodea geniulŭ — şedea trişţî şi jălea perderea limbei uitându-se cu dorŭ spre Buda séu Braşovŭ, de unde le venea pe totŭ anulŭ călindare cu poveştî la sfĕrşitŭ şi din când în când câte o broşură învĕţătóre meşteşugului a face zaharŭ din ciocălăi din cucuruzŭ, séu pâne şi crochmală de cartofle.

Totŭ însĕ mai era o şcólă — pe care aceştî bunî bĕtrânî o privea ca pe singurŭ asilulŭ prigonitei limbî. Şcóla unde se învĕţa numai românesce, aprópe de Iaşî, la Socola.

Tatălŭ meu era unulŭ din Românii aceştia. Nu eşia nicî unŭ călindarŭ, care sĕ nu-lŭ aibă elŭ ântêiu, nicî o carte bisericéscă, care sĕ n'o cumpere, nicî o istoriă, care sĕ nu pună sĕ 'i-o prescriă.

Într'o ḑi, viindŭ dela şcólă, l'am găsitŭ cu o mare carte in folio dinainte. Ceteşte'mî, îmî ḑise, o viéţă d'ale sfinţilorŭ din cartea acésta.

— Iartă-mĕ părinte, eu nu pociu ceti românesce.

— Cum! apoi dér ce înveţî tu?

— Elinesce, am rĕspunsŭ păunindu-mĕ. De vrei sĕ-ţî cetescŭ tótă tragedia Ecuvei din Euripidŭ, unde e acestŭ frumosŭ chorŭ a Troienelorŭ pe care îlŭ şciu pe dinafară.

Αὔρα, ποντιὰς αὔρα,......

— Póte sĕ fiă frumóse acele ce tu spui, ḑise tatălŭ meu, dér e ruşine sĕ nu şcii limba ta! mâne vei veni cu mine la Socola de unde am primitŭ unŭ răvaşŭ prin care mĕ poftescŭ la ecsamenŭ. Voiu vorbi pentru tine cu dascalulŭ, care e unŭ omŭ pré învĕţatŭ, şi nu mĕ îndoescŭ, că tu te vei sili a învĕţa degrabă pentru-că şcii, că acésta îmî face mulţămire.

— O! negreşitŭ! am rĕspunsŭ cu bucuriă.

Ne întârḑiesemŭ a doua ḑi, căcî când amŭ ajunsŭ, amŭ găsitŭ ecsamenulŭ pe la sfârşitŭ. Sĕ cercetase istoria, geografia ş. a.

Sala era plină. Auditoriulŭ se alcătuia mai vêrtosŭ din dame bĕtrâne, mume a băeţilorŭ, care asculta într'o religiósă tăcere.

Profesorulŭ românŭ, avea unŭ nasŭ cu totulŭ anti-românŭ căcî lasŭ că era grozavŭ de mare, dér apoi era cârligatŭ, încâtŭ semĕna mai multŭ a proboscidă decâtŭ a nasŭ. — „Préevgenicoşilorŭ „boierî şi cocóne — ḑicea elŭ — am „avutŭ cinste a înfăţişa Dvóstre prohori„siride ucenicilorŭ mei în istoriă, cetire, „scriere, aritmetică. Acum voiu avé „cinste a vĕ arăta, că limba nostră pe „care toţî socotŭ că o sciu, dér nimenî „nu o scie cum se cade, nu este fără „gramatică, fără sintacsis şi fără orto„grafiă; ci mai alesŭ în acestŭ pontŭ alŭ „ortografiei întrece pe multe altele! Două „pilde voiu arăta".

Sfârşind îşî puse ochilarii, tinse tabla négră, şi chemândŭ unŭ băiatŭ ca de nouă anî, îi dete condeiulŭ de credă în mână.

Băiatulŭ scrise:

Fată Sarră!
Eu 'ţî-am ḑisŭ aséră
Sĕ veḑî oulŭ cum se sară.

„Pré-evgenicoşilorŭ, urmă profeso„rulŭ, vedeţî că tóte aceste frasise sĕ „sfârşescŭ cu s a r ă, dér au deosebire în „scrisŭ. Asemenea veţî vedé şi la a doua „paradigmă". — Băiatulŭ mai scrise.

Maica mea e vie;
Şade totŭ la vie;
Mâne a sĕ vie.

Dascalulŭ tinse braţulŭ spre cuvintele scrise cu unŭ gestŭ mĕreţŭ. Gestulŭ acesta fŭ ca isbucnirea unei mine. Bărbaţî, femei, copii, toţî săriră şi se

*) Tractatulŭ de mai susŭ este scris de fericitulŭ *Costache Negruţi*, şi a fostŭ publicatŭ în „Fóia pentru minte, inimă şi literat. nr 24 dela 10 Decemvre 1838, Făcêndu-se amintire de acestŭ interesantŭ tractatŭ asupra stării de pe atuncî a românismului în Moldova în prefaţa numĕrului festivŭ alŭ „Gaz. Transilvaniei" dela 1 Ianuarie 1888, mai mulţî şî-au esprimatŭ dorinţa sĕ-lŭ reproducem în tocmai cum a fostŭ publicatŭ acum cincîḑecî de anî, deórece puţinî vorŭ mai dispune adî de numerii „Fóiei" din 1838. *Red.*

Câtŭ despre divorțulŭ în sine, afacerea nu înainteazĕ de locŭ, cu tóte versiunile care circulă. Intre consistoriu și sinodŭ, compusŭ de mitropolitulŭ de Belgradŭ și de episcopii de Nișŭ și Zica, există conflictŭ. Sinodulŭ ḑice că nu e competentŭ. Consistoriulŭ e de ideă, că unŭ divorțŭ între persóne înalte reclamă o instanță mai mare. Din Belgradŭ însĕ totŭ se afirmă, că sinodulŭ s'a declaratŭ competinte și că afacerea merge înainte.

„National Zeitung“ susține, că regina n'a fostŭ espulsată din Germania. Regina a fostŭ numai învitată de prefectulŭ poliției sĕ părăséscă Wiesbaden 5 óre după plecarea fiului ei. Décă nu s'ar fi conformatŭ acestui ordinŭ, ar fi plecatŭ de sigurŭ cu sila. Numerile din „Pester Lloyd și „Neue freie Presse“ carī au publicatŭ articole favorabile reginei Nataliei, au fostŭ secvestrate la Belgradŭ. Décă se va pronunța divorțulŭ, regele va trebui sĕ restitue ḑestrea, care se urcă la 9 milióne de lei.

„Fanfulla“ din Roma primesce din Parisŭ o telegramă, prin care se afirmă că în Serbia s'ar fi pregătindŭ o revoluție pentru rĕsturnarea lui Milanŭ și proclamarea Nataliei ca regentă. Se facŭ demonstrațiunī contra lui Protici, autorulŭ principalŭ alŭ dramei dela Wiesbaden.

Dela camera de comerciu.

Darea pe zaharŭ. In urma unui decretŭ alŭ ministeriului de finanțe reg. ung., camera de comerciu și industriă din locŭ atrage atențiunea celorŭ interesațī, că pentru provisiunile de zaharŭ despre carī începĕndŭ cu 1 Augustŭ a. c. trebue sĕ se facă arătare la respectivulŭ oficiu financiarŭ, nu este de plată *nicī darea de consumŭ și nicī vro întregire a acestei dărī*, și că acéstă arătare are numai de scopŭ, ca sĕ se pótă fixa venitulŭ curatŭ, care s'ar puté ajunge din darea pe zaharŭ în periodulŭ 1887-88.

Ferŭ și articole de ferŭ pentru armata c. r. In biroulŭ camerei de comerciu și industriă a Brașovului sĕ află espusă spre informațiune lista prețurilorŭ cu carī se contracteză liferațiunea de ferŭ diferitŭ și soiurī diferite de metale (table de ferŭ, sîrmă, cuie, niturī, ținte, topóre, lanțurī, cătarămī etc.) precum se recerŭ pentru depoulŭ arsenalului de artileriă c. r. din Viena.

SCIRÏ TELEGRAFICE.

Berlinŭ, 27 Iulie. Din Copenhaga se semnaléză o schimbare surprinḑĕtóre a opiniei publice în favórea Germaniei.

Stockholm, 27 Iulie. Impĕratulŭ Germaniei a sositŭ aicī la órele $12^3/_4$ din ḑi. Elŭ fù salutatŭ cu entusiasmŭ de mulțimea de poporŭ adunatŭ. Orașulŭ este împodobitŭ cu stindarde.

Petersburgŭ, 27 Iulie. In cercurile diplomatice predomină părerea, că întrevederea a adusŭ cu sine apropierea Germaniei de Rusia. Ea a avutŭ resultate îmbucurătóre carī dau espresiune intențiunilorŭ eminamente pacînice ale ambilorŭ monarchī, prin care împrejurare se delătură îngrijirea de complicațiunī internaționale pentru viitorulŭ celŭ mai apropiatŭ.

Sofia, 27 Iulie. Relațiunile între cabinetŭ și partide s'au mai îmbunĕtățitŭ.

Mostar, 27 Iulie. Din Muntenegru se anunță din isvorŭ autenticŭ, că căpitanulŭ de bandă Bobricī s'a dusŭ în localitatea Andreievicī spre a pregăti o rĕscólă în Novibazar orī Herțegovina.

Belgradŭ, 27 Iulie. Circulă sgomotulŭ despre nisce diferințe între Regele și Mijatovicī cu privire la conchiămarea Scupcinei. Faima despre întrevederea Regelui cu prințulŭ de Coburg nu se adeveresce.

Potsdam, 27 Iulie. *Impĕrătésa a născutŭ* aḑī diminéță pe la órele $1^1/_2$ unŭ *prințŭ.*

Scirī polițienescī. In ḑilele trecute s'a perdutŭn „Poiana Florii“ un cal (Ponny, ne gru, de 5 anī). Décă cineva l'ar fi prinsŭ sĕ încunosciințeze despre acésta căpitănatulŭ orășenescŭ. — In strada Vămii s'a aflatŭ o legătură de chei de Wertheim. Celŭ ce le-a perdutŭ sĕ se anunțe la direcția poliției.

DIVERSE.

Calŭ mai vechiu husarŭ. Cu dreptŭ cuvêntŭ locuitorulŭ din Barcs, Franz Nagy, se póte numi bĕtrânŭ deja; de 10—12 anī susține elŭ, că are 132 de anī. După cum se spune, elŭ încă pe timpulŭ Mariei Theresiei era husarŭ bĕtrânŭ și cu ocasiunea suirei ei pe tronŭ ar fi eșitŭ și elŭ cu divisiunea sa. In ceea ce privesce afirmarea lui nu se póte sci cu siguranță, deóre-ce matriculele din Csokonya, unde s'a născutŭ elŭ, fură nimicite. Se scie însĕ dela cei mai bĕtrânī ómenī, carī din copilăriă încă îșī aducŭ aminte, că elŭ era încă de atuncī omŭ fórte înaintatŭ în vêrstă. După unŭ servițiu de 40 de anī în rĕsboiulŭ francesŭ, primi elŭ dela unŭ oficerŭ francesŭ o grea rană, așa că deveni neaptŭ de a mai servi. Elŭ primi o pensiă de 36 fl., pe carī și acum îi capĕtă. Bĕtrânulŭ se ține încă în putere numai vederea 'i s'a slăbitŭ.

Femeia care fluerĕ. O nouă varietate de artiștī musicalā va rĕsări în Europa. D-na Shaw, o americană, o brună frumósă, a debarcatŭ la Londra, unde face furorī cu fluerarea artistică a bucățilorŭ musicale cele mai alese. Se pare că esercițiulŭ a desvoltatŭ fórte multŭ muschii pieptului, căcī fluerătórea are un bustŭ minunatŭ. Deși fluerulŭ ei póte rivalisa cu fluerulŭ unei locomotive orī alŭ unui agentŭ de poliță, preferă fluerarea dulce a salonului, când șueră acompaniată pe clavirŭ de d-na Campbell. D-na Shaw a entusiasmatŭ publiculŭ din Londra, și prințulŭ de Galles a venitŭ sĕ o audă. Fluerătórea e însoțită de 4 copii ai ei, nisce fetițe pe care nu le strigă pe nume ci le chémă fluerândŭ. Cele patru fetițe fluerĕ și ele fórte frumosŭ.

Emanciparea femeilorŭ. Ḑilele trecute s'a ținutŭ la Chicago o mare întrunire de femei, carī discutau cu multă vehemență asupra nedreptățeī ce se face sexului frumosŭ, neaducêndu-lŭ în luptele electorale. „Bărbații, tuna o oratóre de pe înălțimea tribunei, ne credŭ în tóte privințele inferióre lorŭ. Parlamentulŭ ne este închisŭ, la alegerī ne este interḑisŭ de a ne pronunța și noi și tóte funcțiunile statului suntŭ usurpate de secsulŭ celŭ| tare. Tare? De ce? Sĕ ne priméscă în armată și sĕ vedemŭ décă în casŭ de rĕsboiu nu ne vomŭ face datoria alăturea cu bărbații. Cine susține că ne lipsesce curagiulŭ?... In momentulŭ acestŭ, unŭ șórece mare eși de sub tribuna pe care vorbea oratórea. Cu unŭ strigătŭ de grózā oratórea sări peste rampă și se repeḑi la ușă. Unŭ șorece!... Unŭ șorece!... resuna în tóte părțile. Se făcù o învălmășélă mare, câteva femei leșinară, ér celelalte o luară la fugă. Și câte-va minute sala era gólă, meetingulŭ se sfêrși, ér șorecele rĕmase singurŭ stăpânŭ pe situațiă.

„Azienda“, societate austro-francesă de asigurațiune pe viéță și rente. Sub conducerea președintelui Principele Constantinŭ Czartoryski s'a ținutŭ la 18 l. tr. a V adunare generală a acestei societăți. Darea de sémă a d-lui directorŭ Dr. I. Klang constată, că desfășurarea afacerei în anulŭ 1887 a făcutŭ progresele cele mai îmbucurătóre. S'au realisatŭ polițe nouĕ asupra unui capitalŭ de asigurare de 5,100.853 fl., și stoculŭ de asigurare cu încheerea anului a fostŭ în totalŭ de fl. 36,628.579. Intre afacerile nouĕ nu se mai află nicī Asociațiunī, nicī contra-asigurărī, și constau acestea esclusivŭ din asigurărī în casŭ de mórte și pe viéță. Venitulŭ premielorŭ a fostŭ de fl. 857,551.69 și a sporitŭ față cu anulŭ trecutŭ cu fl. 48·560. 17 cr. Intrările totale au fostŭ de fl. 5,015,694 48 cr. Plățile pentru contracte de asigurare au recerutŭ prea considerabila sumă de fl. 1,160,501. Cu tóte acestea au sporitŭ reservele premielorŭ la fl. 4,102,696. 36 cr. față cu fl. 186,745.60 din anulŭ trecutŭ. Tóte spesele de afacerī s'au înregistratŭ pe deplinŭ în contulŭ cheltuelilorŭ și s'au scăḑutŭ cu desĕvîrșire. Adunarea generală a hotărîtŭ împărțirea unei dividende de 4%.

„Azienda“, societate austro-francesă pentru asigurărī elementare și de accidente. In adunarea general a V ținută la 18 l. tr. sub președința Principelui Calixt Poninski, a raportatŭ d-lŭ directorŭ Denis Sienkiewicz darea de sémă pro 1887. Raportulŭ constată în tótă privința resultatulŭ favorabilŭ alŭ anului espiratŭ și accentuéză, că cu deosebire clientela despărțĕmêntului de asigurare contra incendiului a sporitŭ într'unŭ modŭ fórte îmbucurătorŭ. Venitulŭ premielorŭ pentru asigurărī contra incendiului a fostŭ de 2.557,289 fl. 33 cr., contra grindinei 657,948 fl. 97 cr., asigurărī de transportŭ 525,342 fl. 44 cr. Intrarea totală, adăogându-se reservele, a fostŭ de 4.690,963 fl. 46 cr. In potriva acestora stau distribuirile pentru despăgubirea daunelorŭ și a contra asigurărilorŭ 4.331.101 fl. 71 cr. Cu încheierea anului a fostŭ suma *totală a Reservelorŭ, fără privire la capitalulŭ acționilorŭ*, 1.160,944 fl. 51 cr. Câștigul curatŭ, după facerea tuturorŭ scăḑămintelorŭ 103,863 fl. 13 cr. și adunarea generală a hotărîtŭ a se distribui după îndeplinirea dotațiunilorŭ provĕḑute în statute o dividendă de 5%.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 23 Iulie st. n. 1888

Bancnote românescī	Cump.	8.70	Vênd.	8.74
Argintŭ românescŭ .	„	8.68	„	8.70
Napoleon-d'orī . . .	„	9.88	„	9.92
Lire turcescī . . .	„	11.20	„	11.24
Imperialī	„	10.20	„	10.24
Galbinī	„	5.88	„	5.91
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescī . . .	„	117.—	„	118.
Discontulŭ		6½—8% pe anŭ.		
Bonurī croato-slavone				104.—

Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Iulie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.65
Renta de hârtiă 5%	89.85
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	151.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	115.25
Bonurī rurale ungare	105.30
Bonurī cu clasa de sortare	104.80
Bonurī rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	105.90
Bonurī cu cl. de sortare	105.70
Bonurī rurale transilvane	104.40
Mărcī 100 împ. germane	61.02
Londra 10 Livres sterlinge	124.65
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.60
Renta de hârtiă austriacă	81.15
Renta de argintŭ austriacă	82.35
Renta de aurŭ austriacă	112.40
Losurī din 1860	139.80
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	872.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	305.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	308.60

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

---

apropiară de tablă, strigândŭ: bravo, de răsuna sala.

Mumele uimite suspina subtŭ bonetele înhorbotate. Lacrĕmī de bucurie isvora din ochii lorŭ, odată frumoșī póte, dér acum stinșī și împregiurațī de unŭ cercŭ purpuriu; aste lacrĕmī străcurându-se pe langă sbârciturile nasului ca pe nisce uluce fireștī ajungea subtŭ buza de desubtŭ, unde barba întórsă înlăuntru le opria ca o stavilă. Bunele bĕtrâne nu se putea dumeri cum de suntŭ atâtŭ de învĕțațī drăguții lorŭ, și clătindŭ din capŭ, privia pe dascălŭ ca pe o ființă supranaturală. Bărbații îlŭ fericita, îi mulțămia, îi striga aferim de se sguduia păreții; și bĕtrânulŭ socoleanŭ doborâtŭ subtŭ grindina laudilorŭ șī-a aferimelorŭ, se lăsase pe unŭ scaunŭ unde'lŭ împregiurase copii, amețitŭ, cuprinsŭ, hrăpitŭ ca acelŭ împĕratŭ romanŭ ce striga la mórtea sa:

Je sens que je deviens dieu!

Ce făceamŭ eu în vremea acésta? eu rĕmăsesemŭ încremenitŭ cu ochii holbațī, cu gura căscată, căcī nu înțălegeamŭ nimicŭ, eu care mĕ țineamŭ că sciu ceva! Dascălulŭ acesta luă în ochii mei unŭ chipŭ măreță, academicŭ, înaltŭ, neînțelesŭ ca și sinonimele sale; mi-se părea că vĕḑŭ unŭ Platonŭ, unŭ Aristotelŭ... câtŭ mă umilise de tare! cum îmī căḑuse trufia! câtŭ mĕ simțeamŭ de micŭ în asemĕnare cu băiatulŭ acela, care scria Sară și Vie în trei osebite felurī!

Ne am întorsŭ acasă. Tatălŭ meu vĕḑêndu-mĕ gânditorŭ, mĕ întrebă ce am?

— Gândescŭ la adênca erudeția a acestui dascălŭ.

— Adevĕratŭ, e unŭ omŭ plinŭ de șciințī, și l'am poftitŭ sĕ vie a 'țī da lecții de trei orī pe sĕptĕmână, de mâne va începe.

O câtŭ am rĕmasŭ de recunoscĕtorŭ bunului părinte pentru acéstă dorită veste!

Indată am gătitŭ caiete, condeie nouĕ, cernélă bună, nimicŭ n'am uitatŭ; întocmai ca bravulŭ soldatŭ care îșī perie uniforma, frécă bumbii, curăță armele în ajunulŭ bătăliei. Aceste pregătirī m'au ocupatŭ până séra când m'am culcatŭ gândindŭ la noulŭ dascălŭ, și judecândŭ, că cine n'a avé astfelŭ de nasŭ, precum era alŭ lui, nu póte fi învĕțatŭ.

A două ḑi, profesorulŭ veni, și după acea de datoriă, bună diminéța! scóse din sînŭ o broșură cartonată cu hârtiă pestriță, ḑicêndu-mī cu unŭ zîmbetŭ plinŭ de încredere în sine: nădejduescŭ că ne vomŭ înțelege amêndoi. Acéstă filadă, nu suntŭ la îndoială că în puține ḑile o veī învĕța.

O! — am ganditŭ — acesta e negreșitŭ vre-unŭ ecstractŭ lesniciosŭ de sistema sa de învĕțătură. Am luat'o cu tótă cinstea cuvenită operei unui literatŭ, și deschiḑêndu-o, am vĕḑutŭ că era — unŭ Abecedarŭ cu slove d'unŭ palmacŭ marī!

Am rĕmasŭ mutŭ de oțărire și de rușine.

Ce batjocură! sĕ mĕ pue pe mine, care nu eram unŭ copilŭ acum — aveam 13 anī — sĕ învĕțŭ a b c, pe mine care înțelegeamŭ pe Irodian din scórță 'n scórță! Acésta era unŭ afrontŭ pe care a mea cinste nu'lŭ putea mistui. Hotărîi sĕ-mī rĕsbunŭ și asta ideĭă mĕ mai liniști.

In vremea acésta dascălulŭ îșī așeḑase ochilarii pe tronulŭ lorŭ — pare că privescŭ încă acei ochilarī țuguiațī pe nasulŭ lui uriașŭ ca unŭ turcŭ călare pe unŭ armăsarŭ roibŭ — trase tăbacŭ, strĕnută, tușī spre a'șī drege glasulŭ și începŭ rarŭ și cu dese pause:

„Netăgăduitŭ este, că omulŭ ne'nvĕțatŭ e ca unŭ copacŭ ne'ngrijitŭ, „care nicī o ródă nu aduce. Dreptŭ a-„ceea, dascalulŭ este pentru unŭ tênĕrŭ „aceea, ce este și grădinarul pentru pomŭ: „îlŭ curăță la vreme séu ca plugarulŭ „bunŭ, care curăță de mărăcinī țarina „sa până a nu se sĕmĕna sĕmênța cea „bună.“

„După aceste parabole urmă: „Pen-„tru a-țī paradosi limba românéscă după „tótă rênduiéla spre a o sci cum se „cade, ca s'o învețī precum se cuvine, „trebue a începe delă începutŭ. Vei sci „decī că limba românéscă are 41 slove, „care se împartŭ în trei soiurī: glasnice, „neglasnice și glasnico-neglasnice, și a-„anume, glasnice suntŭ: Az, Est, Ije, I, „On, U, ier (ă) ieactiu, io, (iu), iă, ia, „Ipsilon, Omega. Neglasnice: Buche, „Vĕḑe, Glagol, Dobru, Juvete, Zemne, „Kaku, Lude, Mislete, Naș, On, Pokoi, „Rîță, Slovă, Tverdŭ, Tîrța, Heru, Ksi, „Psi, Ți, Cerbu, Șa, Ștea, Thita, Țea.“ „Glasnico-neglasnice: Zalu, ierĭ, Ucu, în.“

(Va urma.)

Sz. 208 vhj.
1888.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a fogarasi kir. járásbiróságnak 1888 évi 2293 számu végzésével 1888 év Május hó 28-ik napján fogarasi Grünfeld Sámuel javára, pojánai de a brázai havasokon tartozkodó Radu Nicolae ellen 73 frt töke s ennek 1887 év Augustus hó 16 napjától járó 6% kamatai, az eddig összesen 40 frt. 70 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával birói-lag be foglalt és 420 frt. becsült 9 darab ló és csiko, 100 darab anyajuh, és 100 kiló gyapjuból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a fogarasi kir. járásbiróságnak 1888 évi 2326 p. sz. alatt kelt kiköldetést rendelö végzése folytán a helyszinén, vagyis Breázán a község házánál leendö eszközlésére 1888 év Iulius hó 31-ik napjának délelötti 10 órája határidöül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy fenni ingóságok ezen árverésen, az 1881 évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek szükség esetén bacsáron alul is eladatni fognak Az elárverezendö ingóságok vételára az 1881 évi LX. t. cz. 108. §-ában meglálapitott feltételek szerint lesz kifizetendö.

Felhivatnak egyuttal mindazok, kik a lefoglalt s most elárverezendö tárgyakra elsöbbséggel birnak és ez a végrehajtási iratokból ki nem tünik, miszerint elsöbségi igényeiket az árverés megkezdéséig szóval vagy irásban alulirt végrehajtónál az 1881 évi LX t. cz. 111 §-a értelmében a különbeni következmények terhe allat bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Fogarasban, 1888 évi Iulius hó 16 napján.

Gyárfás Ferencz,
kir. birósági végrehajtó.

107

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

509—1888. 105,3—2

CITAȚIUNE.

Bucurŭ Homorodianu gr. cat. din Cohalmŭ, de 13 anĭ părăsindu-șĭ femeia, pre Eva Iosifŭ gr. cat. din Draos dom. în Homorodŭ și ne aflându-i-se ubicațiunea, prin acésta este citatŭ: ca în terminŭ de *unŭ anŭ* sĕ se presenteze la forulŭ matrim. deleg. gr. cat. de I instanță alŭ Făgărașului, căcĭ în absența lui se va da cursŭ liberŭ procesului și va fi înlocuitŭ prin curatorŭ ad actum.

Dela presidiulŭ forului matrimonialŭ gr. cat. de I instanță alŭ vicariatului Făgărașŭ.

Făgărașŭ, în 23 Iuliu 1888.

Basiliu Rațŭ,
vicarŭ.

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute dimineța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute dimineța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre dimineța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre dimineța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.